

Minden, amit tudni érdemes az Amerikai Egyesült Államok Nemzeti Biztonsági és Nemzeti Védelmi Stratégiájáról

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Szerző(k):

Síklósi Péter

Lévai Dániel

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az Intézet weboldalán.

Borítókép forrás: independent.co.uk

Siklósi Péter, vezető kutató, MKI

Lévai Dániel, kutató, MKI

MINDEN, AMIT TUDNI ÉRDEMES AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK NEMZETI BIZTONSÁGI ÉS NEMZETI VÉDELMI STRATÉGIÁJÁRÓL

PARADIGMAVÁLTÁS

A második Trump-kormányzat külpolitikai keretrendszerét alapjaiban meghatározó, 2025 decemberében nyilvánosságra hozott Nemzeti Biztonsági Stratégia (National Security Strategy, továbbiakban NSS) paradigmaváltást hirdetett az Amerikai Egyesült Államok külpolitikájában. A hidegháború utáni politikai gyakorlattal szakítva a 33 oldalas dokumentum – amely terjedelmében is eltér korábbi, jóval hosszabb elődjeitől – egyértelműen a multipoláris világrendre készülő amerikai stratégiai érték- és érdeknilylatkozatok, valamint célok és eszközök gyűjteményének tekinthetjük.

A dokumentum egyszerre teszi egyértelművé az Amerikai Egyesült Államok érdekei szerinti földrajzi hierarchiát, az ország globális katonai elsőbbségének fenntartását és a Trump-kormányzat által kiemelten kezelt civilizációs hanyatlás megfékezését és visszafordítását a tágabb nyugati világban.

Az NSS-ből kiolvasható, hogy az Egyesült Államokat a dokumentum szerzői úgy képzeli el, hogy Washington rendszerszinten szakít a szabadkereskedelem és a globalizáció logikájával és újraparosításba kezd, és a multilaterális intézmények helyett a bilaterális logikát követi. Ennek eredményeit a hagyományos társadalmi rend fenntartására kívánja fordítani és a teljesítményalapú társadalom eszményét tekinti irányadónak, amely gazdasági (például vámokkal) és katonai (például nukleáris képességek, haditengerészet, Aranykupola) erőre támaszkodva garantálja a lokális és globális békét és biztonságot. Nem véletlen, hogy a dokumentum alapvetésként kezeli, hogy az illegális migrációt, a magas energiaárakat, a ritkaföldfémekhez való bizonytalan hozzáférést és a nyugati civilizációs hanyatlás korszakát az amerikai nemzetbiztonságra gyakorolt megoldandó kihívásokként azonosítja az NSS.

AMERIKAI ÉRDEKEK MINDENEKELŐTT

Az NSS vezérlőelve, hogy Amerika az első. Tömören, a nemzeti érdekek beazonosítása és aztán azok következetes elérésének politikája. A dokumentum ennek megfelelően a fenti elvekhez igazodó paradigmaváltás szellemében alakította át az Egyesült Államok prioritási sorrendjét a térség tekintetében.

Az NSS, az „Amerika az első” szellemében, a következő sorrendben jelölte ki az érdekérvényesítési területeket és határozta meg azokban a kívánt amerikai politikai célokat:

- Nyugati hemiszféra
- indo-csendes óceáni térség
- Európa
- Közel-Kelet
- Afrika.

A megváltozott fókuszpontokkal az USA új mozgástér bővülést akar azáltal, hogy az elmúlt évtizedekben hagyományosan kiemelt szereppel bíró Közel-Keletet és Európát „lefokozta” a fontossági sorrendben.

AZ ÚJRAÉLESZTETT MONROE-DOKTRÍNA

Az Egyesült Államok külpolitikája ma már nem a globális, egyetemes értékek mentén szerveződik-működik, hanem kézzelfogható, konkrét amerikai érdekek mentén zajlik. Ennek a szemléletmódnak köszönhető, hogy a nyugati félteke a washingtoni stratégiai prioritások élére került. Ezen régió biztosítása nélkül az Egyesült Államok jelentős fenyegetésnek tenné ki magát, ha rivális nagyhatalmak tartósabb jelenlétet tudnának kialakítani közvetlen szomszédságában – ahogyan azt a hidegháború idején Kuba példája is jól mutatta.

Az NSS által meg nem nevezett rivális hatalmak Kína és Oroszország, valamint kisebb mértékben Irán, egyértelműen a 2000-es évektől kezdve jelentős hídfőállásokat építettek ki Kubában, Venezuelában, Bolíviában, befolyást szereztek a Panama-csatorna fölött, gazdasági behatolást kíséreltek meg Grönland irányába, és több latin-amerikai ország gazdaságát kezdték el a saját gazdasági rendszerükbe integrálni. A tényérésük aggodalomra adott okot, hiszen a hagyományosan az USA „hátsó udvarának” tekintett Latin-Amerika kaput nyitott Washington ellenlábasai előtt.

Pontosan emiatt a folyamat miatt élesztette fel a második Trump-adminisztráció azt az 1823-ban meghirdetett Monroe-doktrínát, amely elvi szinten deklarálta, hogy rivális nagyhatalom nem szerezhet befolyást az amerikai kontinensen. A kormányzat ezt a visszatérést „Trump-kiegészítésnek” nevezte el. Eszerint az Egyesült Államok minden rendelkezésére álló eszközt bevet annak érdekében, hogy kiszorítsa a kontinensről és az ahhoz kapcsolódó stratégiai területekről egyaránt a riválisokat. Ez a felfogás megmagyarázza, hogy miért minősítettek terrorszervezetté kartelleket, miért fogott bele menedzselt rezsimváltásokba, és miért törekszik arra, hogy minél több latin-amerikai ország ismételten az USA fő kereskedelmi partnere legyen. Mert Washington ma úgy látja: az amerikai biztonság az amerikai kontinens biztonságával kezdődik.

FENNTARTHATÓ STATUS QUO ELÉRÉSE AZ ÁZSIAI TÉRSÉGBEN

Miközben az Egyesült Államok egyértelműen saját befolyási zónájaként határolja le az amerikai kontinens, Kelet- és Délkelet-Ázsiában nem kívánja megengedni, hogy a kínai gazdasági felemelkedés regionális hegemóniához vezessen. Az explicit konfrontációt elkerülve a Trump-adminisztráció gazdasági együttműködést ajánl fel a kölcsönösség elve alapján Pekingnek, ugyanakkor a regionális szövetségeseitől, a Fülöp-szigetektől Dél-Koreán és Japánon át nagyobb védelmi kiadásokat vár el. Ezen elképzelés mögött Pekinget a katonai akcióktól elrettenteni képes erő megeremtésének célja áll. Washington ugyanis csak úgy tartja fenntarthatónak a kelet-ázsiai status quot, ha helyi szövetségesei olyan védelmi kapacitásokkal rendelkeznek, amelyek megelőzik a háború kitörését. Az, hogy a nemzeti biztonsági stratégia nem nevezi Kínát ellenségnek, sőt gazdasági értelemben közel egyenrangú partnerként írja le, azt mutatja, hogy az Egyesült Államok meg akarja őrizni azt a diplomáciai mozgásteret, amely lehetővé teszi a kölcsönösen előnyös egymás mellett élést. Ez a Trump-kormányzat elsődleges célja Kínával kapcsolatban: biztosítani a kölcsönösen gyümölcsöző együttélést, miközben katonai erejével féken tartja Peking terjeszkedési ambícióit.

AGGODALOM ÉS FRUSZTRÁCIÓ EURÓPÁVAL SZEMBEN

Míg Afrika esetében szimpla tranzakcionális viszonyra redukálja az NSS a régiót, és a Közel-Keletre vonatkozóan is stratégiai leértékelődést vetít előre, addig Európával kapcsolatban kettős üzenetet fogalmaz meg.

Washington egyik oldalról aggodalommal tekint az európai civilizációs folyamatokra, amelyet válságként értelmez, és okát egyrészt a migrációban, másrészt az európai elitek szabadságjogokat korlátozó politikájában látja, különösen a szólás- és véleménynyilvánítás szabadságának visszaszorításában, ami aláássa a politikai versenyt Nyugat-Európában. Ezek az aggodalmak már megjelentek JD Vance alelnök tavalyi müncheni biztonságpolitikai konferencián elhangzott beszédében,¹ valamint Marco Rubio külügyminiszter szintén Münchenben tartott idei beszédében². Ezzel a Trump-adminisztráció „erős emberei” egyértelműen az európai politikai vezetés tudomására hozták, hogy Washington nem akar partnere lenni a nyugati civilizáció hanyatlásának menedzselésében, amelyért az európai elitet teszi felelőssé.

A civilizációs aggodalmak mellett erős frusztráció is érzékelhető az amerikai körökben, amely az 1945 utáni európai–amerikai védelmi kapcsolatokkal kapcsolatos, generációkon átívelő amerikai panaszokból fakad. Az Egyesült Államokban ugyanis megjelent egy erősen artikulált politikai vélemény az európaiak második világháborút követő magatartásáról. Ennek az amerikai narratívának a központi eleme az, hogy a Washington által biztosított nukleáris védőernyő és a további katonai képességek által garantált biztonságot kihasználva, az európai országok inkább jóléti rendszereikre költöttek és védelmüket az Egyesült Államokra bízta. Ráadásul, amikor az USA katonai akciókba fogott a világ különböző pontjain, az európaiak gyakran nem sorakoztak fel az amerikai külpolitika mellett. Jó példa erre a 2003-as iraki invázió, amikor Németország és Franciaország nyíltan szembement az amerikai állásponttal.

Nem véletlenül beszélhetünk geopolitikai *déjà vu* helyzetről a mostani orosz–ukrán háború eltérő megítélése kapcsán. Az NSS azonban egyértelmű helyzetet ír le Európa helyét illetően a nemzetközi erőterben: az öreg kontinens a pénzügyi lehetőségei alapján képes kezelni Oroszországot, miközben az USA tudomásul veszi, hogy az európai országok egzisztenciális fenyegetésként élik meg az orosz agressziót. Washington azonban nem látja ezt elsődlegesen egzisztenciális fenyegetésnek az Egyesült Államokra nézve, hiszen Oroszország a Fehér Ház értékelése szerint egy olyan háborút folytat, aminek ki sem szabadott volna

1 Benedikt Franke, „Munich Security Conference 2025 Speech by JD Vance and Selected Reactions,” Volume II, „Selected Speeches held at the Munich Security Conference,” Munich Security Conference, https://securityconference.org/assets/user_upload/MSC_Speeches_2025_Vol2_Ansicht.pdf.

2 U.S Department of State, „Secretary of State Marco Rubio at the Munich Security Conference,” 2026. február 14., <https://www.state.gov/releases/office-of-the-spokesperson/2026/02/secretary-of-state-marco-rubio-at-the-munich-security-conference>.

törnie. Ezért az NSS úgy pozicionálja az USA-t, mint amelynek feladata az európaiak és oroszok közötti új biztonsági architektúra megteremtése. Ebből a stratégiai képből fakadó politikai cselekvés azonban világnézeti akadályokba ütközik, mivel az európai államok és az Egyesült Államok vezetőinek értékmátrixa eltér egymástól. Az ellentétek feloldását a dokumentum alapján az USA abban látja, hogyha az Amerikában végbement paradigmaváltás Európában is bekövetkezne. Ezért üdvözlö az NSS a patrióta erők erősödését Európában, amelyek közös civilizációs logikában értelmezik az eseményeket és szervezik politikájukat. Ez az elem önmagában azt jelenti, hogy a Fehér Ház a jelenlegi európai elitet nem tekinti alkalmasnak arra, hogy új szemléletmóddal forduljon a kontinens égető ügyei felé.

HARMONIZÁLÓ NEMZETI VÉDELMI STRATÉGIA

Az alig több mint egy hónappal az NSS után, 2026. január végén kiadott Nemzeti Védelmi Stratégia (National Defence Strategy, továbbiakban NDS) tökéletesen illeszkedik a Nemzeti Biztonsági Stratégia által meghatározott keretrendszerbe. Az NSS rugalmas, gyakorlatias realizmusát az NDS négy, a dokumentum során rendszeresen visszaköszönő, alapelv mentén bontja le a védelmi stratégia nyelvére. Ez a négy alapelv a „béke az erőn keresztül”, az „Amerika az első helyen”, a „harcos ethosz” és a „tehermegosztás”. Az első kettő magáért beszél, és már az NSS-ben is hangsúlyosan szerepelnek. A „Harcos ethosz” előtérbe helyezése a konzervatív haderő- és katonafelfogás visszaállítását célozza, szemben a korábbi demokrata adminisztrációk során előtérbe helyezett DEI kvótákkal és „woke” hozzáállással; más szóval a hadsereg moráljának újbóli magasra emelése a cél. A „Tehermegosztás” egy régóta hangoztatott, de a Trump-adminisztráció alatt a külkapcsolatok középpontjába állított gondolat, ami Amerika szövetségeseitől nagyobb önerő kiépítését és ezáltal a közös kihívások kezelése során nagyobb teherhivest vár el.

Az NSS-hez hasonlóan az NDS-nek is az a vezérlőelve, hogy nem kíván a világ összes földrajzi területén vagy lehetséges katonai kihívásán enciklopédikusan végigmenni, hanem csak a legfontosabbaknak ítéltre összpontosítani. Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy nincs más kihívás ezeken kívül, vagy azokkal az USA nem akar foglalkozni, ha az események úgy hozzák, de azt igenis jelenti, hogy jelenleg ezeket ítéli a legfajtyosabbaknak, így a rendelkezésre álló hatalmas, de mégsem végtelen erőforrásait ezek alapján kívánja priorizálni.

A BIZTONSÁGI KÖRNYEZET

A biztonsági környezet leírásakor első helyen az USA saját területét érő fenyegetések és a nyugati félteke állnak. Előbbit érő fenyegetések között egyfelől a nyílt, sokáig ellenőrizetlenül hagyott határok és az ezt kihasználva megerősödött kábítószerek-kartellek, másfelől a fokozódó nukleáris és hagyományos csapásmérési, valamint űr-, kiber- és elektromágneses fenyegetések azonosíthatók. Ezek elhárításában (is) kulcsfontosságú a közvetlen környezet, a nyugati félteke biztosítása, külön kiemelve Grönlandot, az Amerikai-öbölre átkeresztelt Mexikói-öblöt és a Panama-csatornát, ahol az amerikai hozzáférést folyamatosan biztosítani kell.

Második helyen Kína áll, ahol a kihívást a történelmi mértékű katonai erősödés és ezzel összefüggésben az a veszély jelenti, hogy egyre inkább a világ gazdasági és kereskedelmi központjának szerepébe kerülő dél-kelet ázsiai térséghez esetleg megtagadhatják az amerikai hozzáférést. A cél az Amerika számára kedvező katonai erőegyensúly megőrzése és ezen keresztül olyan béke fenntartása, ami előnyös az Egyesült Államoknak, de amit Kína is el tud fogadni. A szöveg vigyáz arra, hogy még csak véletlenül se lehessen nyíltan konfrontatívnak, megalázónak vagy Kína megfojtására irányulónak beállítani.

Oroszország a kihívások között „csak” a harmadik helyen szerepel. Amerikát közvetlenül „csak” az fenyegeti, hogy Moszkva rendelkezik a világ legnagyobb atomarzenáljával, ám igazi, de menedzselhető fenyegetést csak a NATO keleti része számára jelent az előrelátható jövőben. A stratégia megfogalmazása szerint a NATO európai tagállamai tizenháromszorosan múlják felül Oroszországot a gazdasági erejét illetően. Ebből azt a következtetést is le lehetne vonni, hogy képeseknek kellene lenniük egyedül is szembeszállni ezzel a fenyegetéssel, de az NDS máshogy fogalmaz. Az európai NATO-szövetségeseknek kell viselniük az elsődleges felelősséget Európa hagyományos védelméért, ám ehhez az USA továbbra is kritikus fontosságú, de a korábbiaknál korlátozottabb segítséget fog nyújtani. Ez a megfogalmazás pontot is kellene, hogy tegyen azoknak az európai aggódalmaknak a végére, hogy a Trump-adminisztráció magára akarja hagyni Európát az orosz fenyegetéssel szemben. Következésképp, akik ezt a narratívát ezek után is fenn akarják tartani, azok ezt saját politikai és hatalmi céljaik előmozdítása érdekében teszik, elsősorban egy központosítottabb, a föderalizmus irányába elmozduló Európai Unió szándékával.

Negyedik helyen Irán szerepel, ahol a legfontosabb megállapítás az, hogy nem fogják hagyni, hogy nukleáris fegyverre tegyen szert. Az ötödik és egyben utolsó kihívást Észak-Korea jelenti, közvetlen háborús veszélyt leginkább Dél-Koreára és Japánra, de növekvő nukleáris képességei révén az Egyesült Államok területére is.

A stratégia külön foglalkozik a fenti kihívások némelyikének adott esetben egyszerre történő élesedésének lehetőségével is. Megoldásként egyfelől megemlíti, hogy növelni kívánják az amerikai védelmi kiadásokat és hadseregük méretét, másfelől megköveteli a szövetségesek – úgy az európaiak, mint az ázsiaiak - nagyobb teherviselését. Követendő példaként a tavaly nyári NATO csúcson elfogadott 5%-os (3,5% védelmi költségvetés és 1,5% biztonsággal összefüggő civil kiadások) vállalást állítja. A stratégia félreérthetetlen egyértelműséggel fogalmazza meg, hogy az amerikai erők a honi és az indo-csendes-óceáni térség védelmére fognak koncentrálni, míg más területeken szövetségeseik és partnereik fogják a biztonság elsődleges felelősségét viselni kritikus, de csökkentett amerikai részvétellel. Nem lehet kétség afelől, hogy ezek Elbridge Colby, védelempolitikáért felelős államtitkár saját mondatai.

NÉGY „LINE OF EFFORT” A CÉLOK ELÉRÉSE ÉRDEKÉBEN

A stratégia utolsó fejezetében a korábban megfogalmazott célok elérése érdekében szükséges cselekvési irányokat veszi sorra, ami már javarészt a végrehajtók számára határoz meg feladatokat. Ezek a „Homeland” megvédése, Kína elrettentése az indo-csendes-óceáni térségben, a szövetségesekkel történő tehermegosztás és az amerikai védelmi ipari bázis „turbófokozatba” kapcsolása. Ami ebben a fejezetben igazán új az előzőekhez képest, az a hadiipar felpörgetése, ami az összes többi cselekvési irány sikerességének előfeltétele is egyben. Ezt több módon is elő kívánják segíteni, például a termelés hazahozatala, az innováció elősegítése és a mesterséges intelligencia fokozott alkalmazása által.

Az a mondat azonban, amely az európai biztonság és a NATO jövője szempontjából a legfontosabb, a tehermegosztással foglalkozó részben szerepel: „Világosak leszünk az európai szövetségeseink irányába, hogy erőfeszítéseik és erőforrásaik legjobb, ha Európára irányulnak.” Ez nem csak a már korábban említett igényt jelenti, hogy az európai hagyományos védelem terén az európai szövetségeseknek kell ezentúl a vezető szerepet viselniük, hanem pontot is tesz azoknak a korábbi találgatásoknak a végére, hogy a NATO esetleg kiterjeszhetné hatókörét

a Kína által jelentett kihívás kezelése irányába is. Más szóval, a „globális NATO” ötletének vége. Ez fontos következményekkel fog járni úgy a NATO védelmi- és katonai tervezői számára, mint egyes európai szövetségek jövőbeni haderőfejlesztési döntései számára. Erősen leegyszerűsítve, ez kevesebb haditengerészeti és több szárazföldi fejlesztést jelent. Kérdés, hogy például az Egyesült Királyság mit szól majd mindehhez.

ÖSSZEFOGLALÁS, KÖVETKEZTETÉSEK

A második Trump elnökség Nemzeti Biztonsági és Nemzeti Védelmi Stratégiái egymással teljes összhangban állva a korábbiakhoz képest egy sokkal fókuszáltabb megközelítést tükröznek az Amerikát fenyegető veszélyek és kihívások kezelése terén. Számot vetve azzal, hogy még az USA erőforrásai sem végtelenek, ez a fókuszáltabb megközelítés lehetővé teszi, hogy ne forgácsolják szét erejüket és tényleg a legfontosabb kihívásokra koncentráljanak. Ugyanakkor a stratégiák nem konfrontatívák, explicit módon megfogalmazott céljuk, hogy minden kihívóval békésen együtt kívánnak élni és kölcsönösen előnyös kapcsolatokra töreksenek, persze az amerikai érdekek maradéktalan érvényesítése mellett.

Ahhoz azonban, hogy ez sikerre vezethessen, szükségük van a szövetségeikre a világ minden részén, akiktől a korábbiakhoz képest jelentősen több hozzájárulást várnak, elsősorban saját biztonságuk megerősítése terén. Európára és ezen belül hazánkra nézve ez azt jelenti, hogy többet kell ezentúl a védelemre fordítanunk, de attól a sokak által rettegett - és mások által remélt - forgatókönyvtől nem kell tartanunk, hogy Amerika magára hagyja Európát.

A két stratégia való életbe ültetése az Irán elleni légitámadásokkal meg is kezdődött. A Trump adminisztráció egyértelműen leszögezte, hogy Irán semmilyen körülmények között nem szerezhet nukleáris fegyvert, ugyanakkor elég időt adott arra, hogy ezt a kívánt célt tárgyalások útján érje el. A tárgyalások során ráadásul nem csak követeléseket tett a tárgyalóasztalra, hanem egy gazdasági együttműködési csomagot is, ami megállapodás esetén Iránt komoly gazdasági előnyökkel kecsegtette. Miután az ajánlatot Teherán elutasította, az Egyesült Államok nem hezitált és Izraellel együttműködve döntő katonai fellépésre szánta el magát.

Az üzenet a világ többi része felé egyértelmű. Kérdés, hogy az érintettek vették-e az adást.

**MAGYAR
KÜLTÜGYI
INTÉZET**